

Хроніка

70 років Владлену Микитовичу Трощенко

Владлен Микитович народився 24 грудня 1930 року у місті Томську. У 1953 році закінчив Томський політехнічний інститут. Практичну геологічну роботу розпочав з 1949 р. в експедиціях Західно-Сибірського і Красноярського геологічних управлінь, де пройшов шлях професійного зростання від колектора до начальника геологозйомочної партії. Проводив зйомочні і пошукові роботи в районах Гірського Алтаю, Салаїрського кряжу, Гірської Шорії, Кузнецького Алатау, Західного Саяну. Керівниками і вчителями Владлена Микитовича у ці роки були провідні спеціалісти геологічних управлінь А.Б.Гінцінгер, Я.Р.Зільберман, Ю.Ф.Сечкін.

Перші наукові дослідження, які В.М.Трощенко проводив під керівництвом проф. О.М.Кузьміна і доц. О.О.Александрова, були присвячені вивченню механізмів формування структур агатових мигдалин у вулканітах і генезису магнетитових кварцитів Холзунського залізорудного родовища. Детальні дослідження обох проблем дали цікаві і важливі у теоретичному і прикладному відношеннях результати. По першому науковому напрямку було зроблено висновок про формування структури мигдалин, переважно, під впливом перепаду тиску зсередини і ззовні порожнин, які заповнюються гелем кремнезему. По другому – що концентрація магнетиту в бідних рудах Холзунського родовища обумовлена диференціальним перерозподілом речовини при регіональному метаморфізмі і більш пізньому метасоматозі.

Подальшу наукову роботу Владлен Микитович виконував під керівництвом проф. Ф.Н.Шахова і під впливом ідей професорів Ю.А.Кузнецова і В.А.Кузнецова. Головними напрямками досліджень було розв'язання проблем геології родовищ ртуті Гірського Алтаю і ро-

довищ золота на східному схилі Кузнецького Алатау. Результатом цих робіт було виявлення раніш невідомих структур, які контролюють локалізацію родовищ ртуті, а також виявлення зональності у розподілі ртутних і свинцево-цинкових родовищ. Успіху робіт у Кузнецькому Алатау сприяло активне співробітництво В.М.Трощенко з провідними геологами-виробничниками М.С.Хазогаровим і О.Н.Майнагашевим. Ревізія золоторудних родовищ, які відпрацьовувались у роки війни, показала перспективність штокверкових зон для дорозвідки, що сприяло значному збільшенню запасів золота. Було також зроблено важливий теоретичний висновок про відкладення золота з гідротермальних розчинів під впливом суттєвих перепадів кислотності-лужності середовища. В 1962 р. В.М.Трощенко було присуджено науковий ступінь кандидата геолого-мінералогічних наук. Основою дисертаційної роботи були результати дослідження ртутних родовищ північної частини Чуйського степу (Гірський Алтай)

На початку 60-х років за порадою доц. С.С.Илленка Владлен Микитович повністю сконцентрувався на петрологічних дослідженнях гранітоїдів. Роботу у цьому науковому напрямку він продовжував і в Україні у співробітництві і за підтримки працівників Криворізької геологорозвідувальної експедиції Ю.Б.Бабкова, А.С.Кисельова, В.П.Жука і провідних науковців Інституту геохімії, мінералогії і рудоутворення НАН України акад. І.С.Усенка і Ю.П.Мельника, проф. І.Б.Щербакова, В.І.Орси. Суттєвий вплив на роботи В.М.Трощенко у цей період мали ідеї академіка М.П.Семененка. Результатом вивчення гранітоїдів обрамлення Криворізько-Кременчуцької структурно-металогенічної зони стало виділення декількох різновікових гранітоїдних комплексів. Зокрема, плагіограніти були підрозділені на саксаганський і інгулецький комплекси. В подальшому це було визнано і стратиграфічною комісією Міністерства геології України. Результати дослідження гранітоїдів центральної частини Українського щита були втілені у докторську дисертацію, на основі захисту якої Владлену Микитовичу у 1986 р. було присуджено науковий ступінь доктора геолого-мінералогічних наук.

Викладацьку діяльність В.М.Трощенко розпочав з 1960 р. у Томському політехнічному інституті, а з 1964 р. продовжив у Криворізькому гірничорудному інституті – нині Криворізький технічний університет. За плідну науково-педагогічну працю в 1967 р. йому було присвоєно вчене звання доцента, а у 1988 р. – професора. Протягом останніх років Владлен Микитович поєднує науково-педагогічну діяльність з керівництвом Геологічним музеєм Академії гірничих наук України.

Надзвичайно висока ерудиція, схильність до аналізу і узагальнень результатів геологічних спостережень, педагогічний талант дозволили Владлену Микитовичу розробити взірцеві лекційні і лабораторні курси кристалооптики, петрографії магматичних, метаморфічних і осадових порід. Лекційний курс кристалографії, мінералогії і петрографії для сту-

дентів гірничих спеціальностей у 2000 році було втілено у дуже цікавий, оригінальний за змістом і унікальний за рівнем ілюстрацій підручник.

В.М.Трощенко протягом понад 40 років науково-педагогічної діяльності була створена петрологічна наукова школа, яка продовжує ефективно працювати в Криворізькому технічному університеті. Численні учні Владлена Микитовича мають науковий ступінь кандидатів наук, докторів філософії у галузі геології, магістрів геологічних наук. Вони успішно працюють в університетах, науково-дослідних установах, виробничих геологічних організаціях України і багатьох країн Близького Сходу, Африки і Латинської Америки.

В ці дні, коли відзначається 70-річний ювілей і 55-річчя виробничої, наукової і педагогічної діяльності Владлена Микитовича, учні і колеги щиро бажають йому міцного здоров'я і багатолітньої плідної праці.

*Співробітники кафедри мінералогії,
кристалографії і родовищ корисних копалин
і кафедри геології та розвідки родовищ ко-
рисних копалин Криворізького технічного
університету*